

HE 139/2016 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi arvonlisäverolain 137 ja 143 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan arvonlisäverolakia muutettavaksi siten, että yrityksille, joiden tilikauden liikevaihto on enintään 500 000 euroa, annettaisiin mahdollisuus tilittää myynnistä suoritettava arvonlisävero ja ostoista vähennettävä arvonlisävero maksuperusteisesti.

Esitys liittyy valtion vuoden 2017 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2017 alusta.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	3
1 NYKYTILA.....	3
1.1 Kansallinen lainsäädäntö.....	3
1.2 Euroopan unionin lainsäädäntö.....	4
1.3 Pienyritysten maksuperusteinen arvonlisäverotus jäsenvaltioissa.....	5
1.4 Nykytilan arviointi.....	6
2 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	7
2.1 Tavoitteet.....	7
2.2 Vaihtoehtoisia toteuttamismalleja.....	7
2.3 Keskeiset ehdotukset.....	8
3 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	9
3.1 Yritysvaiikutukset.....	9
3.2 Vaikutukset Verohallinnon kustannuksiin.....	10
3.3 Verotuotto- ja korkomenetykset.....	10
4 ASIAN VALMISTELU.....	10
5 RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ.....	11
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	12
1 LAKIEHDOTUKSEN PERUSTELUT.....	12
2 VOIMAANTULO.....	13
LAKIEHDOTUS.....	14
Laki arvonlisäverolain 137 ja 143 §:n muuttamisesta.....	14
LIITE.....	16
RINNAKKAISTEKSTI.....	16
Laki arvonlisäverolain 137 ja 143 §:n muuttamisesta.....	16

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Kansallinen lainsäädäntö

Arvonlisäverolaissa (1501/1993) veron suorittamisvelvollisuus perustuu pääsääntöisesti niin sanottuun suoriteperusteeseen. Suoriteperustetta sovellettaessa veron suorittamisvelvollisuus syntyy, kun myyty tavara on toimitettu tai palvelu on suoritettu. Merkitystä ei ole sillä, milloin asiakas suorittaa myyjälle maksun tältä ostamistaan hyödykkeistä. Suoriteperustetta on perusteltu tavoitteella hyödyntää tuloverotuksessa ja kirjanpitolainsäädännössä käytettävää sääntelyä, minkä on katsottu lisäävän verotuksen ymmärrettävyyttä ja helpottavan sen hallinnoitavuutta.

Arvonlisäverolain 1 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan arvonlisäveroa suoritetaan valtiolle liiketoiminnan muodossa tapahtuvasta tavarantoimituksesta ja palvelun myynnistä. Lain 15 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan velvollisuus suorittaa vero 1 §:ssä tarkoitettua myynnistä syntyy, kun myyty tavara on toimitettu tai palvelu suoritettu.

Lain 135 a §:n mukaan myynnistä suoritettava vero kohdistetaan sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana veron suorittamisvelvollisuus on 15 §:n mukaan syntynyt. Lain 136 §:n mukaan tilikauden aikana tilikaudelle kuuluva vero saadaan 15 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa kohdistaa sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana ostajaa on toimitettua tavarasta tai suoritettua palvelusta veloitettu. Jos veloitusta ei käytetä, vero saadaan kohdistaa sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana myyntihinta tai sen osa on kertynyt. Tilikauden päättyessä veloittamatta tai, jos veloitusta ei käytetä, kertymättä olevista myyntihinnoista suoritettava vero kohdistetaan tilikauden viimeiselle kalenterikuukaudelle. Verovelvollisuuden päättyessä vero kohdistetaan toiminnan viimeiselle kalenterikuukaudelle.

Lain 137 §:n mukaan verovelvollinen, johon ei sovelleta kirjanpitolakia tai jolla on kirjanpitolain mukaan oikeus laatia maksuperusteinen tilinpäätös, saa kohdistaa myynnistä suoritettavan veron 15 §:n 1 momentin 1 kohdassa mainituissa tilanteissa sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana myyntihinta tai sen osa on kertynyt. Verovelvollisuuden päättyessä kertymättä olevista myyntihinnoista suoritettava vero kohdistetaan toiminnan viimeiselle kalenterikuukaudelle.

Lain 141 §:n 1 kohdan mukaan edellä 10 luvussa tarkoitettuja vähennyksiä kohdistetaan sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana ostettu tavara tai palvelu on vastaanotettu. Lain 142 §:n mukaan tilikauden aikana saadaan tilikaudelle 141 §:n 1 kohdan mukaan kuuluva vähennys kohdistaa sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana vähennykseen oikeutettua on toimitettua tavarasta tai suoritettua palvelusta veloitettu. Jos veloitusta ei käytetä, vähennys saadaan kohdistaa sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana ostohinta tai sen osa on maksettu. Tilikauden päättyessä veloittamatta tai, jos veloitusta ei käytetä, maksamatta olevista ostoista vähennys kohdistetaan tilikauden viimeiselle kalenterikuukaudelle. Verovelvollisuuden päättyessä vähennys kohdistetaan toiminnan viimeiselle kalenterikuukaudelle.

Lain 143 §:n 1 momentin mukaan verovelvollinen, johon ei sovelleta kirjanpitolakia tai jolla on kirjanpitolain mukaan oikeus laatia maksuperusteinen tilinpäätös, saa kohdistaa vähennyksen 141 §:n 1 kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana ostohinta tai sen osa on maksettu. Verovelvollisuuden päättyessä vähennys maksamatta olevista 1 momentissa tarkoitetuista ostoista kohdistetaan toiminnan viimeiselle kalenterikuukaudelle.

1.2 Euroopan unionin lainsäädäntö

Euroopan unionin (EU) jäsenvaltioiden arvonlisäverojärjestelmien yhteinen veropohja on vahvistettu neuvoston 28 päivänä marraskuuta 2006 annetussa direktiivissä yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä 2006/112/EY, jäljempänä *arvonlisäverodirektiivi*.

Arvonlisäverodirektiivin mukaan myynneistä suoritetaan ja ostoista vähennetään verot pääsääntöisesti suoriteperusteisesti. Direktiivi mahdollistaa tietyin edellytyksin maksuperusteisen arvonlisäveron käyttöönottamisen.

Direktiivin 63 artiklan mukaan verotettava tapahtuma toteutuu ja verosaatava syntyy, kun tavara luovutetaan tai palvelu suoritetaan.

Direktiivin 66 artiklan mukaan jäsenvaltiot voivat poikkeuksellisesti säätää, että verosaatava syntyy tiettyjen liiketoimien tai tiettyjen verovelvollisten luokkien osalta seuraavasti: a) viimeistään laskun laatimishetkellä; b) viimeistään maksun vastaanottamishetkellä; c) jos laskua ei laadita tai jos se laaditaan myöhässä, määrätyn ajan kuluessa, mutta viimeistään jäsenvaltioiden 222 artiklan toisen kohdan nojalla laskujen laatimiselle asettaman määräajan päättyessä tai, jos jäsenvaltio ei ole asettanut tällaista määräaika, määrätyn ajan kuluessa verotettavan tapahtuman toteutumishetkestä. Tätä poikkeusta ei kuitenkaan sovelleta sellaisten palvelujen suorituksiin, joiden osalta asiakas maksaa arvonlisäveron 196 artiklan nojalla tiettyjen palveluiden ostoista, joiden suorittaja on sijoittautunut toiseen jäsenvaltioon, eikä 67 artiklassa tarkoitettuihin tavaroiden luovutuksiin tai siirtoihin toiseen jäsenvaltioon.

Direktiivin 167 artiklan mukaan vähennysoikeus syntyy, kun vähennyskelpoista veroa koskeva verosaatava syntyy. Vähennyskelpoista veroa koskeva verosaatava syntyy direktiivin 63 artiklan mukaan, kun tavara luovutetaan tai palvelu suoritetaan.

Direktiivin 167 a artiklan ensimmäisen kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat valinnaisen järjestelmän mukaisesti säätää, että verovelvollisen, jonka arvonlisäverosaatava syntyy yksinomaan 66 artiklan b alakohdan mukaisesti, vähennysoikeutta lykätään siihen asti, kunnes arvonlisävero tälle luovutetuista tavaroista tai suoritetuista palveluista on maksettu luovuttajalle tai suorittajalle.

Direktiivin 167 a artiklan toisen kohdan mukaan ensimmäisessä kohdassa tarkoitettua valinnaista järjestelmää soveltavien jäsenvaltioiden on asetettava verovelvollisille, jotka käyttävät järjestelmää niiden alueella, kynnysarvo, joka perustuu 288 artiklan mukaisesti laskettuun verovelvollisen vuotuisen liikevaihtoon. Tämä kynnysarvo voi olla enintään 500 000 euroa tai sen vasta-arvo kansallisena valuuttana. Jäsenvaltiot voivat nostaa tämän kynnysarvon enintään 2 000 000 euroon tai sen vasta-arvoon kansallisena valuuttana arvonlisäverokomiteaa kuultuaan. Direktiivin 167 a artiklan kolmannen kohdan mukaan jäsenvaltioiden on ilmoitettava arvonlisäverokomitealle ensimmäisen kohdan nojalla toteutetuista kansallisista lainsäädäntötoimenpiteistä.

Direktiivin 288 artiklan mukaan viitearvona käytettävä liikevaihto koostuu seuraavista arvonlisäverottomista arvoista:

- 1) tavaroiden luovutusten ja palvelujen suoritusten arvosta siltä osin kuin niitä on verotettava,
- 2) 110 ja 111 artiklan, 125 artiklan 1 kohdan, 127 artiklan sekä 128 artiklan 1 kohdan nojalla vapautettujen liiketoimien arvosta, joihin liittyy edeltävässä vaiheessa maksetun arvonlisäveron vähennysoikeus;

3) 146—149 ja 151, 152 tai 153 artiklan nojalla vapautettujen liiketoimien arvosta;

4) kiinteistöjä koskevien liiketoimien, 135 artiklan 1 kohdan b—g alakohdassa tarkoitettujen rahoitusliiketoimien ja vakuutuspalvelujen arvosta, jolleivät nämä liiketoimet ole luonteeltaan liittänsiisiä.

Yrityksen suorittamia aineellisten tai aineettomien tuotantohyödykkeiden luovutuksia ei kuitenkaan oteta huomioon liikevaihtoa laskettaessa.

Direktiivin 273 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat säätää muista arvonlisäveron kannon oikean toimittamisen varmistamiseksi ja petosten estämiseksi välttämättöminä pitämistään velvollisuuksista, ellei yhdenvertaisen kohtelun noudattamisesta verovelvollisten suorittamien jäsenvaltion sisäisten ja jäsenvaltioiden välisten liiketoimien välillä muuta johdu, ja jos nämä velvollisuudet eivät aiheuta rajanylitykseen liittyviä muodollisuuksia jäsenvaltioiden välisessä kaupassa.

1.3 Pienyritysten maksuperusteinen arvonlisäverotus jäsenvaltioissa

Useat EU:n jäsenvaltiot soveltavat pienyrityksiin maksuperusteista arvonlisäverojärjestelmää. Järjestelmä on otettu käyttöön muun muassa Alankomaissa, Belgiassa, Itävallassa, Luxemburgissa, Bulgariassa, Romaniassa, Espanjassa, Italiassa, Portugalissa, Maltalla, Irlannissa, Yhdistyneessä Kuningaskunnassa, Saksassa, Puolassa, Latviassa ja Virossa. Jäsenvaltioiden välillä on eroja sen suhteen, minkä kokoisiin yrityksiin ja kuinka laajalti maksuperusteista arvonlisäveroa sovelletaan, miten tiettyjä tilanteita ja liiketoimia on rajattu järjestelmän ulkopuolelle ja mitä tarkempia edellytyksiä järjestelmän soveltamiselle on asetettu.

Pienyritysten maksuperusteisen arvonlisäveron soveltamisalaan kuuluvien yritysten enimmäisliikevaihto eli kynnyсарvo vaihtelee. Esimerkiksi Irlannissa, Espanjassa, Italiassa ja Maltalla järjestelmää voivat soveltaa pienyritykset, joiden vuotuinen liikevaihto on enintään 2 miljoonaa euroa. Romania, Bulgaria, Saksa, Portugali ja Luxemburg soveltavat 500 000 euron vuotuisia liikevaihtorajaa. Tätä alempia kynnyсарvoja soveltavat muun muassa Itävalta, Kypros, Latvia ja Viro. Osassa jäsenvaltioita sovellettava liikevaihtoveroraja määritellään kuluvan vuoden liikevaihdon mukaan, osassa aikaisemman tilikauden tai tilikausien perusteella.

Osassa jäsenvaltioita, kuten Irlannissa ja Alankomaissa, maksuperusteinen arvonlisävero soveltuu vain verovelvollisen myynteihin. Osassa jäsenvaltioita maksuperusteinen järjestelmä koskee sekä saman verovelvollisen myyntejä että ostoja. Näitä jäsenvaltioita ovat esimerkiksi Bulgaria, Itävalta, Kypros, Latvia ja Puola. Lisäksi näissä jäsenvaltioissa, Itävaltaa lukuun ottamatta, sovelletaan maksuperusteista järjestelmää myyntiketjussa kahden eri verovelvollisen välillä.

Osassa jäsenvaltioita on otettu käyttöön järjestelyjä, joilla pyritään varmistamaan, että maksuperusteisen arvonlisäveron soveltamisesta huolimatta myyntien arvonlisävero tulee tietyissä määräajassa asianmukaisesti suoritetuksi. Latviassa verovelvollisten on maksettava vero joka tapauksessa viimeistään 6 kuukauden ja Portugalissa viimeistään 12 kuukauden sisällä laskun antamisesta. Italiassa myyjän on maksettava vero viimeistään vuoden kuluessa myynnistä. Puolassa vero tulee suorittaa viimeistään 180 päivän kuluessa tavaroiden luovuttamisesta tai palvelujen suorittamisesta. Tämä koskee kuitenkin vain tapauksia, joissa hyödyke on myyty ei-verovelvolliselle ostajalle. Irlannissa veromenetyksiä pyritään estämään järjestelyillä, jossa ostajan tulee peruuttaa tekemänsä vähennys, mikäli hän ei ole suorittanut ostosta maksua myyjälle 6 kuukauden sisällä.

1.4 Nykytilan arviointi

Suomen Yrittäjien, Elinkeinoelämän Keskusliitto EK:n, Finnvera Oyj:n, Suomen Pankin, Finanssialan Keskusliiton, Intrum Justitian sekä työ- ja elinkeinoministeriön tekemien tutkimusten ja selvitysten mukaan yritysten välillä sovituisissa maksuajoissa on tapahtunut pidentymistä. Suomen Yrittäjien edellä mainittujen tutkimusten pohjalta tekemän yhteenvedon mukaan pk-yrityksistä 44 prosenttia on sopinut yli 30 päivän maksuajasta. Yli 30 päivän maksuajoista sopineista yrityksistä vajaa viidennes on tehnyt sopimuksen, jonka mukainen maksuaika oli 60 päivää ja hieman yli kolmannes sopimuksen, jonka maksuaika ylitti 60 päivää.

Suomen Yrittäjien yhteenvedon mukaan yli 30 päivän maksuajoista sovittiin eniten teollisuudessa (67 prosenttia teollisuusyrityksistä), sen jälkeen kaupassa (46 prosenttia), rakentamisessa (46 prosenttia) ja palvelualoilla (40 prosenttia). Yli 30 päivän pituisista maksuajoista sopimuksen tehneitä yrityksiä oli enemmän henkilömäärältään hieman suuremmissa kuin kaikkein pienimmissä yrityksissä. Esimerkiksi 50—250 henkilöä työllistävässä yrityksissä tällaisia vastaajia oli 60 prosenttia, 20—49 henkilön yrityksissä 61 prosenttia, 10—19 henkilön yrityksissä 54 prosenttia, 5—9 henkilön yrityksissä 49 prosenttia ja alle 5 henkilön yrityksissä 37 prosenttia.

Maksuaikojen pidentyminen heikentää erityisesti pienyritysten toimintaedellytyksiä ja vaikeuttaa näiden yritysten rahoitustilannetta. Pienyritys voi muun muassa joutua maksamaan laskusta suoritettavan arvonlisäveron ennen kuin saa maksun asiakkaalta. Pidentyneitä maksuaikoja esiintyy erityisesti varsinkin keskisuurten yritysten ollessa velkojina. Valtaosa tapauksista, joissa yritys joutuu hyväksymään sopimuskumppaniltaan pitkän maksuajan sisältävän sopimusehdon, liittyy tilanteisiin, joissa velallinen on selvästi velkojaa suurempi toimija.

Sovittavien maksuaikojen pidentyminen johtuu yleisestä taloudellisesta taantumasta. Koska yrityksille myönnettävä lainarahoitus aiheuttaa kustannuksia, saattavat isommat yritykset käyttää pidentyneitä maksuaikoja keinona rahoittaa omaa toimintaansa sopimuskumppanina toimivan pienyrityksen kustannuksella. Lisäksi asiaan vaikuttavat ulkomailta käytetyt pitkät maksuaikaehdot, jotka ketjuuntuessaan näkyvät myös kotimaisten yritysten välisissä kaupoissa.

Edellä mainituista syistä kaupallisten sopimusten maksuehdoista annettua lakia (30/2013) on muutettu 1 päivänä toukokuuta 2015 lukien siten, että elinkeinonharjoittajien välisissä sopimuksissa maksuaika saa ylittää 30 päivää vain, jos siitä on nimenomaisesti sovittu. Aikaisemmin vastaava aikaraja oli 60 päivää. Muutoksen tavoitteena oli vaikuttaa yritysten välisiä maksuaikoja lyhentävästi rajoittamatta kuitenkaan yritysten mahdollisuutta tarpeen mukaan sopia haluamansa pituisista maksuajoista. Muutoksen arvioitiin parantavan erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten asemaa.

Kirjanpitolakia (1336/1997) on muutettu vuoden 2016 alusta voimaan tulleella lailla. Kirjanpitolaisissa säilyy pääsääntönä vaatimus tilinpäätöksen laatimisesta suoriteperusteisesti muun muassa osakeyhtiöiden, henkilöyhtiöiden ja osuuskuntien osalta. Tilinpäätöksen laatimista ei vaadita kirjanpitolaisissa mikroyrityksiksi katsottavilta luonnollisilta henkilöiltä, jotka toimivat ammatin- tai liikkeenharjoittajina. Mikroyrityksen kriteerinä on muun ohessa enintään 700 000 euron liikevaihto. Maksuperusteinen tilinpäätöksen laatimismahdollisuus ulotettiin ammatinharjoittajien lisäksi myös liikkeenharjoittajiin. Maksuperusteinen tilinpäätös tuli mahdolliseksi vaihtoehdoksi myös mikroluokkaan kuuluville säätiöille ja yhdistyksille. Lisäksi lainmuutoksella suljettiin kirjanpitovelvollisuuden ulkopuolelle yksityiset kalatalouden harjoittajat samaan tapaan kuin yksityiset maatalouden harjoittajat ovat jo aiemmin olleet.

Arvonlisäveron muuttamisella maksuperusteiseksi ei voida ratkaista niitä yleisempiä ongelmia, jotka liittyvät rahoitusmarkkinoihin ja pienyritysten rahoituksen saatavuuteen sekä yritysten keskinäisiin maksuaikojen koskeviin sopimuksiin. Sillä voitaisiin kuitenkin osaltaan parantaa pienyritysten maksuvalmiutta ja helpottaa niiden hallinnollista taakkaa mahdollistamalla kirjanpidon perustamisen tiliotteelta ilmeneviin maksutietoihin.

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

2.1 Tavoitteet

Pääministeri Juha Sipilän hallituksen ohjelman mukaan pienten yritysten maksuperusteinen arvonlisäveron tilitys otetaan käyttöön.

Hallitusohjelman mukaisesti arvonlisäverolakia ehdotetaan pienyritysten maksuvalmiuden parantamiseksi muutettavaksi siten, että verovelvollisille, joiden tilikauden liikevaihto ei ylitä 500 000 euroa, annettaisiin mahdollisuus tilittää arvonlisävero maksuperusteisesti.

2.2 Vaihtoehtoisia toteuttamismalleja

Maksuperusteinen arvonlisäveron tilitys voidaan arvonlisäverodirektiivin perusteella ottaa käyttöön, kun yrityksen vuotuinen liikevaihto on enintään 500 000 euroa. Kynnysarvo voi olla 2 miljoonaa euroa, mutta tämä edellyttää jäsenvaltioilta arvonlisäverokomitean kuulemista. Maksuperusteisen arvonlisäverotuksen soveltaminen liikevaihdoltaan 2 miljoonan euron yrityksiin toisi järjestelmään mukaan jo varsin isoja yrityksiä. Tällöin myös valtiontaloudelliset vaikutukset olisivat merkittävämmät.

Maksuperusteinen arvonlisävero voidaan ottaa käyttöön siten, että sitä sovelletaan sekä saman verovelvollisen myynneihin että ostoisiin. Myynnin arvonlisävero suoritettaisiin siltä kalenterikuukaudelta, jonka aikana myyjä saa ostajalta maksun. Myyjä tekisi vastaavasti vähennyksen omista hankinnoistaan siltä kalenterikuukaudelta, kun hän itse suorittaa ostoistaan maksun.

Tämä malli olisi saman verovelvollisen sisällä symmetrinen. Malli olisi lähtökohtaisesti kannattava pienyritykselle, joka ei saa maksua myynnistä toimitushetkellä ja jonka myynnit ovat ostoja suuremmat, sillä myynnistä suoritettava arvonlisävero siirtyisi eteenpäin enemmän kuin ostoista saatavia vähennyksiä. Sen sijaan yritykselle, joka saa maksun myynnistä jo toimitushetkellä tai jonka ostoisiin sisältyvät arvonlisäverot ovat suuremmat kuin myynneistä suoritettavat arvonlisäverot, maksuperusteisen menettelyn soveltamisesta suoriteperusteisen menettelyn sijasta ei olisi hyötyä.

Maksuperusteinen arvonlisäverotus voitaisiin ottaa käyttöön myös pelkästään yrityksen myynneistään suoritettavien verojen osalta. Tällaisessa epäsymmetrisessä mallissa yritys suorittaisi myynnin arvonlisäveron siltä kalenterikuukaudelta, jonka aikana ostaja suorittaa maksun. Sitä vastoin yrityksellä olisi tekemiensä ostojen osalta oikeus soveltaa joko suoriteperustetta eli tehdä vähennys siltä kalenterikuukaudelta, jonka aikana hankittu hyödyke on vastaanotettu, tai tilikauden aikana laskutusperustetta, jolloin vähennys tehtäisiin laskutuskuukaudelta.

Tällaisessa mallissa yritys voisi hyödyntää vähennykset heti kun hyödyke olisi vastaanotettu tai ostolasku saatu, mutta myyntien veron suorittamisajankohta lykkäntyisi siihen saakka, kun myyjä on saanut ostajalta maksun myymistään hyödykkeistä. Malli olisi edullinen kaikille pienyrityksille, jotka eivät saa myynnistään maksua toimitushetkellä tai jotka eivät harjoita pelkästään palautukseen oikeuttavaa myyntitoimintaa.

HE 139/2016 vp

Maksuperusteinen malli voidaan toteuttaa symmetrisenä myös myyntiketjussa kahden verovelvollisen välillä. Tällaisessa mallissa myyjä (ensimmäinen verovelvollinen) suorittaa myynnin veron vasta saatuaan maksun ostajalta (jälkimmäinen verovelvollinen), mutta samaan aikaan edellytetään, että myös ostaja voi vähentää tekemästään hankinnasta veron vasta suoritettuaan ostosta maksun myyjälle.

Ilman edellä mainittua ostajaan kohdistuvaa lisärajausta jälkimmäinen verovelvollinen voisi tehdä vähennyksen ostoistaan suorite- tai laskuperusteisesti, jolloin se saisi vähennyksen hyödykseen ennen kuin ensimmäinen verovelvollinen suorittaa myynnistään veron valtiolle. Joissakin jäsenvaltioissa on esiintynyt väärinkäytöksiä tilanteissa, joissa maksuperusteista järjestelmää soveltava myyjä myy tuotteita ostajalle, joka ei sovelta maksuperusteista järjestelmää.

Myyntiketjussa symmetrinen maksuperusteinen malli voisi aiheuttaa huomattavia hallinnollisia kustannuksia ostajille, jotka soveltavat suoriteperustetta. Tästä saattaisi seurata se, etteivät yritykset hyväksyisi tällaista pienyritystä toimittajakseen.

Yksi maksuperusteisen järjestelmän toteuttamismalli on vaihtoehto, jonka mukaan yrityksille sallittaisiin mahdollisuus soveltaa arvonlisäverotuksessa maksuperustetta tilikauden aikana jatkuvasti samaan tapaan kuin nykyisin voidaan arvonlisäverotuksessa soveltaa laskutusperustetta. Tässä mallissa yritykset joutuisivat tilikauden päättyessä oikaisemaan kirjanpitonsa ja arvonlisäverolaskelmansa suoriteperusteiseksi.

Tällainen malli ei poikkeaisi kirjanpitolainsäädännössä ja tuloverotuksessa pääsääntönä tilikauden aikana sovellettavasta suoriteperusteisesta järjestelmästä. Malli ei kuitenkaan kokonaan poistaisi yritysten rahoitustarvetta, joka kohdistuisi tilikauden päättymishetkeen. Lisäksi malli aiheuttaisi yrityksille jonkin verran hallinnollisia kustannuksia tilinpäätöksen yhteydessä, kun arvonlisäverolaskelmat tulisi oikaista suoriteperusteisiksi.

Pienyritysten arvonlisäverotilitysmenettelyn helpottaminen tulisi toteuttaa mallilla, joka on symmetrinen myyntien ja ostojen suhteen saman yrityksen sisällä. Malli poistaisi kohdenneusti ne vaikeudet, jotka johtuvat siitä, että myynnin arvonlisävero on jouduttu tilittämään valtiolle ennen kuin se on saatu asiakkaalta. Ostojen jättäminen maksuperusteisen ulkopuolelle ei ole tarpeen tämän ongelman ratkaisemiseksi.

Symmetrinen malli on myös sopusoinnussa kirjanpitolaissa sovellettavan johdonmukaisuuden periaatteen kanssa. Se on selkeämpi ja hallinnollisten kustannusten kannalta edullisempi kuin epäsymmetrinen malli, jossa myynteihin ja ostoihin sovellettaisiin kahta eri menettelyä ja joka voisi lisätä kirjanpidollisia virheitä. Yritysten kustannuksia ei ole perusteltua keinotekoisesti minimoida järjestelmän johdonmukaisuuden ja selkeyden kustannuksella. Symmetrinen malli mahdollistaisi pienyritysten kirjanpidon perustamisen tiliotteelta ilmeneviin maksutietoihin, mikä helpottaisi hallinnollista taakkaa. Lisäksi malliin liittyvät valtion verotuotto- ja korkomenetykset olisivat pienemmät kuin epäsymmetrisessä mallissa.

Muita edellä esitettyjä malleja ei niihin liittyvien ongelmien vuoksi ole pidetty toteuttamiskelpoisina tai riittävinä.

2.3 Keskeiset ehdotukset

Esityksen mukaan kaikille sellaisille verovelvollisille, joiden tilikauden liikevaihto on enintään 500 000 euroa, annettaisiin mahdollisuus tilittää arvonlisävero maksuperusteisesti. Myynneistä suoritettava vero ja ostoista vähennettävä arvonlisävero kohdistettaisiin maksuperusteisesti sille kuukaudelle, jolloin maksu on myydystä tavarasta tai palvelusta kertynyt tai

HE 139/2016 vp

maksu on ostosta suoritettu. Verovelvollinen voisi itse valita tilittääkö arvonlisäveron suoritevai maksuperusteisesti. Jos verovelvollinen valitsisi maksuperusteisen tilityksen, sitä sovellettaisiin sekä myynteihin että ostoihin.

Sellaiset verovelvolliset, joihin ei sovelleta kirjanpitolakia, kuten yksityiset maa-, metsä- ja kalatalouden harjoittajat, tai joilla on kirjanpitolain mukaan oikeus laatia maksuperusteinen tilinpäätös, kuten yksityiset ammatin- ja liikkeenharjoittajat, voisivat nykyiseen tapaan halutesaan tilittää arvonlisäveron maksuperusteisesti liikevaihdon suuruudesta riippumatta. Koska arvonlisäverodirektiivin 167 a artiklan soveltaminen ostoihin edellyttää liikevaihtorajaa, näitä verovelvollisia ei velvoitettaisi soveltamaan maksuperustetta ostoihin.

Maksuperustetta sovellettaisiin vain Suomessa tapahtuviin tavarain tai palvelun myynteihin ja ostoihin. Maksuperustetta ei sovellettaisi tuonnin tai viennin eikä yhteisömyyntien tai -hankintojen ajalliseen kohdistamiseen eikä sellaisiin rajat ylittäviin palvelujen myynteihin, joihin sovelletaan käännettyä verovelvollisuutta.

Väärinkäytöstilanteiden eliminoimiseksi myynnistä suoritettava vero olisi kohdistettava viimeistään sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana on kulunut 12 kuukautta tavarain toimittamisesta tai palvelun suorittamisesta. Tällaista velvollisuutta ei kuitenkaan verovelvollisella olisi, mikäli myynnistä on aiheutunut verovelvolliselle arvonlisäverolain 78 §:n 1 momentin 2 kohdan mukainen luottotappio. Hallinnollisen yksinkertaisuuden vuoksi lakiin ei olisi syytä ottaa muita rajoituksia.

Mikäli verovelvollisen tilikauden liikevaihto ylittäisi 500 000 euron rajan eikä hänellä ole oikeutta maksuperusteiseen tilinpäätökseen, hänellä ei olisi oikeutta soveltaa maksuperustetta kyseisen tilikauden aikana. Mikäli ylitys kuitenkin tapahtuisi ennakoimattomasta tai yllättävästä syystä, verovelvollinen voisi soveltaa maksuperustetta kyseisen tilikauden loppuun.

Tilikauden liikevaihto laskettaisiin arvonlisäverolain 3 §:n mukaisesti. Liikevaihtoon luettaisiin siten verollisten myyntien, eräiden laissa lueteltujen verottomien myyntien, kiinteistön tai siihen kohdistuvien oikeuksien luovutusten sekä rahoitus- ja vakuutuspalvelujen myyntien yhteismäärä. Liikevaihtoon ei luettaisi liitännäisluonteisten rahoitus- ja vakuutuspalvelujen eikä käyttöomaisuuden myyntiä.

3 Esityksen vaikutukset

3.1 Yritysvaikutukset

Sen arvioiminen, kuinka suuri osuus alle 500 000 euron liikevaihdon yrityksistä siirtyisi soveltamaan vapaaehtoista maksuperusteista arvonlisäverojärjestelmää, on vaikeaa. Sellaisten arvonlisäverovelvollisten yritysten lukumäärä, joiden liikevaihto alittaa 500 000 euroa, on runsaat 510 000 kappaletta. Tämä määrä edustaa noin 90 prosenttia kaikista Suomen arvonlisäverovelvollisista yrityksistä.

Tietyillä toimialoilla myynnit ovat merkittävältä osin verollisia yritysten välisiä myyntejä, ja suoritettavan arvonlisäveron määrä on tyypillisesti suurempi kuin ostoista tehtävien vähennysten määrä. Suomen Yrittäjiltä saadun arvion mukaan tällaisia toimialoja ovat esimerkiksi kaivostoiminta ja louhinta, teollisuus, sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, tukkukauppa, kuljetus ja varastointi, kiinteistöalan toiminta, informaatio ja viestintä, hallinto- ja tukipalvelutoiminta sekä muu palvelutoiminta. Tällaiset yritykset voisivat olla kiinnostuneita siirtymään maksuperusteiseen arvonlisäverotukseen. Sitä vastoin käteiskauppaa harjoittaville yrityksille maksuperusteisuuden siirtyminen ei olisi yhtä houkuttelevaa, sillä tällaiset toimijat saavat lähtökohtai-

sesti maksun myynnistään toimitushetkellä. Maksuperusteiseen menettelyyn siirtyviä yrityksiä arvioidaan olevan noin 190 000 kappaletta.

Maksuperusteiseen menettelyyn siirtymisestä koituisi yrityksille taloudellista hyötyä veron-suoritusvelvollisuuden siirtyessä eteenpäin maksun suoritushetkeen. Koko yrityssectorille aiheutuvan korkohyödyn arvioidaan olevan yhteensä noin 0,5—1 miljoonaa euroa vuodessa.

Maksuperusteisuuteen siirtymisestä seuraisi yrityksille kertaluontoisia hallinnollisia kustannuksia, jotka liittyisivät muun muassa yritysten henkilöstön koulutukseen sekä tietojärjestelmien sovittamiseen.

3.2 Vaikutukset Verohallinnon kustannuksiin

Maksuperusteisen arvonlisäveron käyttöönotto vaatisi hallinnon resursseja ohjeistuksen laatimiseen, asiakasneuvontaan sekä koulutukseen. Verohallinnon tietojärjestelmiin ei olisi tarpeen tehdä muutoksia. Arvonlisäverotuksen valvontatoimenpiteiden arvioidaan lisääntyvän ehdotetun 500 000 euron liikevaihtorajan ylitystapausten seuraamiseksi. Kustannusten ei kuitenkaan arvioida olevan merkittäviä. Muutosten ei arvioida aiheuttavan Verohallinnon lisärahoitustarvetta.

3.3 Verotuotto- ja korkomenetykset

Maksuperusteiseen järjestelmään siirtymisestä aiheutuisi valtiolle verotuottovaikutuksia siirtymävaiheessa ja korkotulojen menetyksiä. Siirtymävaiheen kertaluontoinen veromenetys syntyy arvonlisäveron tilityksen myöhentymisestä seuraavalle vuodelle, mikä vähentää arvonlisäverokertymää käyttöönottovuodelta. Korkotulojen menetys on jatkuvaluonteinen, ja on seurausta myynnin maksuperusteisuuden synnyttämästä viiveestä arvonlisäverojen tilityksessä.

Verotuotto- ja korkomenetykset tulevat riippumaan siitä, millainen osuus alle 500 000 euron liikevaihdon yrityksistä todellisuudessa siirtyy maksuperusteiseen järjestelmään.

Mikäli maksuperusteiseen menettelyyn siirtyviä yrityksiä olisi noin 190 000 kappaletta, kertaluontoinen arvonlisäveromenetys olisi oletetusta maksuajasta riippuen noin 105 miljoonaa euroa. Todellinen toteuma voi olla matalampi, riippuen järjestelmään liittyvien yritysten määrästä. Korkotulojen menetys olisi arviolta 0,5—1 miljoonaa euroa vuodessa. Arviot perustuvat arvonlisäverotuksen kausiveroilmoituksiin.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä.

Esitys perustuu valtiovarainministeriössä syksyllä 2014 laadittuun selvitykseen. Valtiovarainministeriö on valmistelun yhteydessä pyytänyt lausuntoa oikeusministeriöltä, työ- ja elinkeinoministeriöltä, Verohallinnolta, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry:ltä, Kaupan liitto ry:ltä, Keskuskauppakamarilta, KHT-yhdistys – Föreningen CGR ry:ltä, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:ltä, Suomen Kuntaliitolta, Suomen Taloushallintoliitto ry:ltä, Suomen Veroasiantuntijat ry:ltä, Suomen Yrittäjiltä sekä Veronmaksajain Keskusliitto ry:ltä.

Lausuntopalautteen perusteella maksuperusteisen arvonlisäveron käyttöön ottamiseen suhtauduttiin myönteisesti.

HE 139/2016 vp

Keskuskauppakamarin mukaan arvonlisäverotuksen tilitysajankohdan muuttaminen ei olennaisesti vahvista pienyritysten kassavirtaa ja poista ongelmaa, jolla maksuperusteista arvonlisäverotusta on perusteltu. Maksuperusteinen verotus kuitenkin keventäisi yritysten hallinnollista taakkaa kirjanpidon yksinkertaisuuden vuoksi.

Työ- ja elinkeinoministeriön mukaan malleista tulisi valita se, joka aiheuttaa verovelvolliselle vähemmän tarpeetonta työtä suhteessa saatuun hyötyyn. Suomen Yrittäjät ja KHT-yhdistys – Föreningen CGR ry kannattavat epäsymmetristä mallia, koska se parantaisi verovelvollisten maksukykyä parhaiten. Lisäksi malli poikkeaisi vähiten nykyisestä lainsäädännöstä, joka mahdollistaa epäsymmetrisen veron kohdentamisen. Symmetrinen malli helpottaisi kuitenkin hallinnollisia ongelmia, kun kirjaukset voidaan perustaa tiliotteisiin. Myös Suomen Veroasiantuntijat ry on kiinnittänyt huomiota siihen, että nykyinen järjestelmä mahdollistaa epäsymmetrisen veron kohdentamisen. Keskuskauppakamari, Taloushallintoliitto ja Veronmaksajain keskusliitto ry pitävät perusteltuna symmetrisen mallin soveltamista verovelvollisen myynteihin ja ostoihin järjestelmän selkeyden ja yksinkertaisuuden vuoksi.

Kukaan lausunnon antajista ei kannata maksuperusteisuuden ulottamista symmetrisesti verovelvollisten välisiin suorituksiin. Myöskään maksuperusteisen arvonlisäverotuksen oikaisua suoriteperusteiseksi tilikauden päättyessä ei kannateta järjestelmästä saatavien hyötyjen vesitymisen vuoksi.

Suomen Yrittäjät pitää 500 000 euron rajaa riittävänä kattamaan olennaisen osan yrityksistä, jotka kärsivät pidentyneistä maksuajoista. Työ- ja elinkeinoministeriön mukaan myöhemmin saatavien kokemusten perusteella tulisi arvioida, voitaisiinko kynnsarvo nostaa 2 miljoonaan euroon.

KHT-yhdistys ja Suomen Yrittäjät kannattavat veron kohdistamista viimeistään kuuden kuukauden kuluessa tavaran toimittamisesta tai palvelun suorittamisesta. Tämä helpottaisi KHT-yhdistyksen mukaan myyntien ja arvonlisäveron raportoinnin yhdistämistä tarvittaessa jälkikäteen. Suomen Veroasiantuntijat ry puolestaan suhtautuu varauksella kyseiseen ehdotukseen, esittäen vaihtoehtoisia malleja veron suorittamiselle kyseisissä tilanteissa. Vaatimusta moitteettomasta veronmaksuhistoriasta maksuperusteisen menettelyn soveltamisen edellytyksenä ei yleisesti ole kannatettu.

Suomen Veroasiantuntijat ry pitää ongelmallisena, jos verovelvolliset, joihin ei sovelleta kirjanpitolakia tai joilla on kirjanpitolain mukaan oikeus laatia maksuperusteinen tilinpäätös, menettäisivät 500 000 euron liikevaihtorajan ylittyessä nykyisen mahdollisuuden maksuperusteisen arvonlisäveron soveltamiseen. Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry katsoo, että ei-kirjanpitovelvollisilla ja maksuperusteiseen tilittämiseen oikeutetuilla alkuuottajilla tulisi ehdotetun menettelyn ohessa säilyttää nykyjärjestelmä.

5 Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy valtion vuoden 2017 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotuksen perustelut

137 §. Pykälän 1 momentin mukaan verovelvollinen, jonka tilikauden liikevaihto on enintään 500 000 euroa tai verovelvollinen, johon ei sovelleta kirjanpitolakia tai jolla on kirjanpitolain mukaan oikeus laatia maksuperusteinen tilinpäätös, saisi halutessaan kohdistaa myynnistä suoritettavan veron 15 §:n 1 momentin 1 kohdassa mainituissa tilanteissa sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana myyntihinta tai sen osa on kertynyt.

Arvonlisäverolain 15 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan velvollisuus suorittaa vero 1 §:ssä tarkoitettu myynnistä syntyy, kun myyty tavara on toimitettu tai palvelu suoritettu. Arvonlisäverolaissa pääperiaatteena olevan suoriteperusteen sijaan verovelvollinen voisi ehdotetussa menettelyssä suorittaa veron myynneistään maksuun perustuen. Maksuperusteinen menettely ei sisältäisi velvollisuutta oikaista ja kohdistaa myyntien arvonlisäveroja suoriteperusteisiksi tilikauden päättyessä.

Verovelvollinen voisi itse päättää, milloin hän siirtyy käyttämään maksuperustetta tai alkaa uudelleen noudattaa arvonlisäverolain pääsääntöjen mukaisia menettelyjä. Verovelvollisen olisi kuitenkin kaikissa tilanteissa järjestettävä kirjanpitonsa arvonlisäverolain 209 §:n mukaisesti sellaiseksi, että siitä saadaan veron määräämistä varten tarvittavat tiedot.

Mahdollisuus käyttää maksuperustetta ei koskisi yhteisö Hankinnasta, tuonnista tai käännetyn verovelvollisuuden perusteella arvonlisäverolain 65 §:n mukaisesti ulkomailta tehdystä palvelun ostosta suoritettavaa veroa.

Pykälän 2 momentin mukaan 1 momentissa tarkoitettu vero kohdistettaisiin viimeistään sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana olisi kulunut 12 kuukautta tavaran toimittamisesta tai palvelun suorittamisesta, jos myyntihintaa ei olisi tätä ennen maksettu. Säännös ei kuitenkaan koskisi lain 78 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua luottotappiota. Mikäli tällainen luottotappio olisi syntynyt 12 kuukauden aikana tavaran toimittamisesta tai palvelun suorittamisesta, kyseisen myynnin osalta veroa ei tarvitsisi lainkaan suorittaa. Perusteet luottotappion kirjaimelle pysyisivät nykyisellään.

Pykälän 3 momentin mukaan verovelvollisuuden päättyessä kertymättä olevista 1 momentissa tarkoitetuista myynneistä suoritettava vero kohdistettaisiin toiminnan viimeiselle kalenterikuukaudelle. Säännös vastaisi voimassa olevan lain 136 §:n 2 momenttia ja 137 §:n 2 momenttia.

Pykälän 4 momentin mukaan, jos 1 momentissa tarkoitettua maksuperustetta soveltavan verovelvollisen, jolla ei ole oikeutta maksuperusteiseen tilinpäätökseen, tilikauden liikevaihto ylittäisi 500 000 euroa ja ylitys johtuisi verovelvolliselle ennakoimattomasta tai yllättävästä syystä, verovelvollinen voisi jatkaa maksuperusteen soveltamista tilikauden loppuun. Verovelvollisen tulisi arvioida tilikautensa liikevaihto kunkin tilikauden alussa erikseen, mikäli hän haluaisi soveltaa maksuperustetta. Koska liikevaihdon arvioiminen etukäteen on vaikeaa ja 500 000 euron liikevaihtoraja vaikuttaisi ainoastaan verovelvollisen suorittaman veron kohdentamiseen eikä suoritettavaan veron määrään, liian alhaiseksi arvioitu liikevaihtorajan ylittäminen ei edellä mainituissa olosuhteissa aiheuttaisi verovelvolliselle viivästysseuraamuksia.

Pykälän 5 momentin mukaan 1 ja 4 momentissa tarkoitettu tilikauden liikevaihto laskettaisiin lain 3 §:n mukaisesti. Järjestelmän soveltaminen vaatisi verovelvolliselta tilikauden kokonais-

HE 139/2016 vp

liikevaihdon arvioimista etukäteen samalla tavoin kuin arvioitaessa tilikauden liikevaihtoa lain 3 §:n mukaisesti.

143 §. Verovelvollinen, joka soveltaisi myynnistä suoritettavan veron kohdistamiseen 137 §:ää ja joka ei ole oikeutettu laatimaan maksuperusteista tilinpäätöstä, kohdistaisi pykälän 1 momentin mukaan ostoihin sisältyvän veron vähentämisen 141 §:n 1 kohdassa mainituissa tilanteissa sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana ostohinta tai sen osa on maksettu. Maksuperusteista veron kohdistamista sovellettaisiin siten tällaisten verovelvollisten ostoihin ja myynteihin. Ostoista tehtyjä vähennyksiä ei oikaistaisi suoriteperusteisiksi tilikauden päättyessä.

Kirjanpitolain mukaan maksuperusteiseen tilinpäätökseen oikeutettu verovelvollinen sekä verovelvollinen, johon ei sovelleta kirjanpitolakia, voisi 2 momentin mukaan kohdistaa vähennyksen 141 §:n 1 kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana ostettu tavara tai palvelu on vastaanotettu tai kuukaudelle, jonka aikana ostohinta tai sen osa on maksettu. Momentti vastaisi voimassa olevan lain 143 §:n 1 momenttia.

Verovelvollisuuden päättyessä vähennys maksamatta olevista 1 tai 2 momentissa tarkoitetuista ostoista kohdistettaisiin pykälän 3 momentin mukaan toiminnan viimeiselle kalenterikuukaudelle. Säännös vastaisi voimassa olevan lain 142 §:n 2 momenttia ja 143 §:n 2 momenttia.

2 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

Lakia sovellettaisiin, kun myyty tavara on toimitettu tai palvelu suoritettu taikka ostettu tavara tai palvelu on vastaanotettu lain voimaantultua.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

arvonlisäverolain 137 ja 143 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan arvonlisäverolain (1501/1993) 137 ja 143 §, sellaisena kuin niistä on 137 § osaksi laissa 886/2009, seuraavasti:

137 §

Verovelvollinen, jonka tilikauden liikevaihto on enintään 500 000 euroa tai johon ei sovelleta kirjanpitolakia tai jolla on kirjanpitolain mukaan oikeus laatia maksuperusteinen tilinpäätös, saa kohdistaa myynnistä suoritettavan veron 15 §:n 1 momentin 1 kohdassa mainituissa tilanteissa sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana myyntihinta tai sen osa on kertynyt.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu vero kohdistetaan kuitenkin viimeistään sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana on kulunut 12 kuukautta tavaran toimittamisesta tai palvelun suorittamisesta, ellei kyseessä ole verollisena ilmoitettua myyntiä koskeva luottotappio.

Verovelvollisuuden päättyessä kertymättä olevista 1 momentissa tarkoitetuista myyntihinnoista suoritettava vero kohdistetaan toiminnan viimeiselle kalenterikuukaudelle.

Jos 1 momentissa tarkoitettua menettelyä soveltavan verovelvollisen, joka ei ole oikeutettu laatimaan maksuperusteista tilinpäätöstä, tilikauden liikevaihto ylittää 500 000 euroa ja ylitys johtuu ennakoimattomasta tai yllättävästä syystä, verovelvollinen voi jatkaa menettelyn soveltamista tilikauden loppuun.

Edellä 1 ja 4 momentissa tarkoitettu tilikauden liikevaihto lasketaan 3 §:n mukaisesti.

143 §

Myynnistä suoritettavan veron kohdistamiseen 137 §:ää soveltavan verovelvollisen, joka ei ole oikeutettu laatimaan maksuperusteista tilinpäätöstä, on kohdistettava vähennys 141 §:n 1 kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana ostohinta tai sen osa on maksettu.

Verovelvollinen, johon ei sovelleta kirjanpitolakia tai jolla on kirjanpitolain mukaan oikeus laatia maksuperusteinen tilinpäätös, saa kohdistaa vähennyksen 141 §:n 1 kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana ostohinta tai sen osa on maksettu.

Verovelvollisuuden päättyessä vähennys maksamatta olevista 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista ostoista kohdistetaan toiminnan viimeiselle kalenterikuukaudelle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tätä lakia sovelletaan, kun tavara on toimitettu tai palvelu suoritettu lain tultua voimaan.

HE 139/2016 vp

Helsingissä 15 päivänä syyskuuta 2016

Pääministeri

Juha Sipilä

Valtiovarainministeri Petteri Orpo

Laki

arvonlisäverolain 137 ja 143 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan arvonlisäverolain (1501/1993) 137 ja 143 §, sellaisena kuin niistä on 137 § osaksi
laissa 886/2009, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

137 §
Verovelvollinen, johon ei sovelleta kirjanpitolakia tai jolla on kirjanpitolain mukaan oikeus laatia maksuperusteinen tilinpäätös, saa kohdistaa myynnistä suoritettavan veron 15 §:n 1 momentin 1 kohdassa mainituissa tilanteissa sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana myyntihinta tai sen osa on kertynyt.

Verovelvollisuuden päättyessä kertymättä olevista 1 momentissa tarkoitetuista myyntihinnoista suoritettava vero kohdistetaan toiminnan viimeiselle kalenterikuukaudelle.

143 §

Ehdotus

137 §
Verovelvollinen, jonka tilikauden liikevaihto on enintään 500 000 euroa tai johon ei sovelleta kirjanpitolakia tai jolla on kirjanpitolain mukaan oikeus laatia maksuperusteinen tilinpäätös, saa kohdistaa myynnistä suoritettavan veron 15 §:n 1 momentin 1 kohdassa mainituissa tilanteissa sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana myyntihinta tai sen osa on kertynyt.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu vero kohdistetaan kuitenkin viimeistään sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana on kulunut 12 kuukautta tavaran toimittamisesta tai palvelun suorittamisesta, ellei kyseessä ole verollisena ilmoitettua myyntiä koskeva luotto-tappio.

Verovelvollisuuden päättyessä kertymättä olevista 1 momentissa tarkoitetuista myyntihinnoista suoritettava vero kohdistetaan toiminnan viimeiselle kalenterikuukaudelle.

Jos 1 momentissa tarkoitettua menettelyä soveltavan verovelvollisen, joka ei ole oikeutettu laatimaan maksuperusteista tilinpäätöstä, tilikauden liikevaihto ylittää 500 000 euroa ja ylitys johtuu ennakoimattomasta tai yllättävästä syystä, verovelvollinen voi jatkaa menettelyn soveltamista tilikauden loppuun.

Edellä 1 ja 4 momentissa tarkoitettu tilikauden liikevaihto lasketaan 3 §:n mukaisesti.

143 §

Myynnistä suoritettavan veron kohdistamiseen 137 §:ää soveltavan verovelvollisen, joka ei ole oikeutettu laatimaan maksuperusteista tilinpäätöstä, on kohdistettava vähennys 141 §:n 1 kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa sille kalenterikuukaudelle, jonka aika-

HE 139/2016 vp

Voimassa oleva laki

Verovelvollinen, johon ei sovelleta kirjanpitolakia tai jolla on kirjanpitolain mukaan oikeus laatia maksuperusteinen tilinpäätös, saa kohdistaa vähennyksen 141 §:n 1 kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana ostohinta tai sen osa on maksettu.

Verovelvollisuuden päättyessä vähennys maksamatta olevista 1 momentissa tarkoitetuista ostoista kohdistetaan toiminnan viimeiselle kalenterikuukaudelle.

Ehdotus

na ostohinta tai sen osa on maksettu.

Verovelvollinen, johon ei sovelleta kirjanpitolakia tai jolla on kirjanpitolain mukaan oikeus laatia maksuperusteinen tilinpäätös, saa kohdistaa vähennyksen 141 §:n 1 kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana ostohinta tai sen osa on maksettu.

Verovelvollisuuden päättyessä vähennys maksamatta olevista 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista ostoista kohdistetaan toiminnan viimeiselle kalenterikuukaudelle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tätä lakia sovelletaan, kun tavara on toimitettu tai palvelu suoritettu lain tultua voimaan.
